

بررسی تاثیر رنگ در طراحی فضاهای داخلی مراکز درمان و بازپروری

سمیه امیرشاه بنده،^۱ ایمان تازیکه لمسکی^۲

^۱ نویسنده مسئول، دانشجوی معماری، دانشگاه آزاد اسلامی گنبد

^۲ دکترای معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد گنبد، imantazikeh@yahoo.com

چکیده:

امروزه با در نظر داشتن مفاهیم روانشناسی محیطی، ضرورت توجه به این مقوله در طراحی فضاهای داخلی درمانی در جهت دستیابی به یک فضای مطلوب برای بیماران را بسیار مهم می باشد. رنگ بر روحیه ی بیماران اثر انکار ناپذیری دارد. رنگ های مناسب می توانند وضعیتی بیافرینند که درواقع درمان بخش است، بدین معنی که سبب اعتماد به نفس شده و ترس را از ذهن بیمار دور می کند. هدف اصلی پژوهش بررسی تاثیر رنگ در طراحی فضای داخلی مراکز درمان و بازپروری می باشد. این مطالعه قصد دستیابی به لیستی از شاخص های تاثیر رنگ در جهت آرایه و راهنمایی برای طراحان مراکز درمانی دارد تا بتوانند در افزایش میزان رضایتمندی بیماران و ارتقا کیفی محیط های درمانی تاثیرگذار باشد. مقاله حاضر با رویکردی نظری و تئوری و روش توصیفی تحلیلی به گردآوری داده ها با استفاده از مطالعات کتابخانه ای و اسنادی به تجزیه و تحلیل مولفه های طبیعت در مراکز درمانی اشاره دارد. رنگ ها دارای نقش اساسی برای بهبود شرایط محیطی دارند، از جنبه ی زیبایی شناسی رنگ قادر است شرایط جذاب و خوشایندی برای افراد فراهم سازد. و باعث جذابیت و نشاط شود و سبب شود تا فرد در مراحل درمان بهبودی خود را سریعتر طی کند. و با استفاده از ویژگی های رنگ می توانیم در جهت رفع نیازهای خاص افراد بکوشیم. امید است نتایج حاصل از این پژوهش گامی جهت ارتقا فیزیکی و فضایی مراکز درمانی شود و باعث سیاست ها و راهبردهایی جهت در اختیار قرارداشتن مدیران و برنامه ریزان و معماران باشد.

کلمات کلیدی: مراکز درمانی، طراحی فضا داخلی، رنگ، بیماران

(۱) مقدمه:

از هنگامی که انسان چشم به این جهان می گشاید با رنگ سرو کار دارد. رنگ ها با تمامی عوامل و جزئیات زندگی ما

چنان رابطه تنگاتنگی دارند که باید گفت بسان پله هایی هستند که وجود فیزیکی و روحی انسان ها را با سایر پدیده های جهان هستی پیوند می دهند. رنگ مایه ای جلا دار و مفهوم معنوی به فضا بخشیده و نیرویی در اختیار انسان می گذارد که شفا بخش و درمانگر است. رنگ متشکل از عناصری است که احساسات بشر را برمی انگیزد و تأثیر مستقیمی بر مغز انسان می گذارد و عکس العمل های متفاوتی از ناآرامی تا آرامش را در انسان موجب می شود. از این رو از این ویژگی رنگ می توان برای تسکین بسیاری از بیماری ها استفاده کرد (صادقی و همکاران، ۱۳۹۳: ۲). زندگی انسان ها تحت تأثیر ارتباطات با محیط اطراف است. یکی از عناصر مهم در ایجاد ارتباط، رنگ ها می باشند (جلیلی، ۱۳۸۰: ۱). رنگ ها انرژی هایی هستند که از طریق امواج منتقل می شوند و گیرنده های نور در شبکه چشم، این انرژی ها را به احساس رنگ توسط مغز تبدیل می کنند (اندروز، ۱۳۸۰: ۱). به معنای واضح تر، رنگ ها رمزهایی هستند که به راحتی شبیه سازی و درک می شوند (تجربه کار، ۱۳۷۶: ۲). تأثیر رنگ بر روان انسان ثابت شده است. رنگ ها در طی قرن ها به نمادهایی از احساسات درونی و حالات شخصیتی و اجتماعی تبدیل شده اند (شامقولی و همکاران، ۱۳۹۰: ۴۶). روانشناسان اثر رنگ را بروی افراد مورد بررسی قرار داده و حالات آنان را توصیف کرده اند. روانشناسان هماهنگی رنگ ها را بیشتر مربوط به احساسات انسان می دانند. در محیط اثر رنگ های سرد (دارای حالتی عمیق، روشن و سبک) که معمولاً به صورت روشن به کار می روند، و رنگ های گرم (عمق ندارد و به حالت تیره و سنگین به کار می روند) نیز به خوبی خود را نشان می دهند (Sate 'I, 1994:54). از رنگ ها عنوان شفا دهنده بیماری ها، ایجاد کننده تغییرات